

**МЕДУЗА, КОСТЕНУРКА И
МАЙМУНА
ЯПОНСКА ПРИКАЗКА**

chitanka.info

Онова полурастение — полуживотно, що наричаме медуза, не било открай време мека, плъзгава, треперлива лига, която вълните подмятат, накъдето си искат, за да я глътне първата риба, дето я срещне.

Едно време преди хиляди години, медузата била горд рицар, облечен в броня, с шлем на главата и въоръжен с щит, меч и копие. Тоя рицар се казвал Ко-Ко-Ко. Царят на подводния свят живеел тогава в Риу-Гуй-О — великолепен дворец в дъното на морето. Рицарят Ко-Ко-Ко бил придворен началник на стражата в отделенията на царицата.

Работата на Ко-Ко-Ко била лесна, като всяка работа на царедворец. Той трябвало да следи по кое време се показва светлината на змейовете, наречена „риуби“, за да освети морските вълни, па да съобщи в двореца: защото тъкмо когато се покаже тая светлина, царицата излизала да се изкъпе.

Лека била работата на рицаря и царят се отнасял към него много благосклонно. Поради това в двореца го почитали всички. Но това не било много добре за него: Ко-Ко-Ко почнал да мисли все за себе си, станал високомерен и пустославен, почнал да се надува. Освен това, наченал да се преструва, че знае вси тайни на двореца, и често пъти, като се събере с приятели, дотолкова се увличал от своето самохвалство, че бърбел тъкмо за това, за което не би трябвало да каже и дума.

Тоя лош навик станал причина — славният рицар Ко-Ко-Ко да изпадне в немилост и да се лиши от ония добрини, които неговата гордост му попречила да запази.

Как и защо бил лишен Ко-Ко-Ко от своето бляскаво въоръжение — за това ще ви разкаже тая приказка.

Ето как станала работата.

Царицата се разболяла тежко. От час на час все по-слаба ставала надеждата да оздравее. Царят изпаднал в отчаяние и всичките му поданици споделяли неговата скръб, защото обичали много своята господарка. В цялото подводно царство се не говорело за нищо друго, освен за болестта на царицата.

Млъкнали песните (защото и морските населници пеят понякога, макар и рядко), престанали веселбите. Всички изглеждали разтревожени, навред царувала мъртва тишина. Учението на войските и големите паради и маневри на скумрии, селди и сардели били

спрени. Буйната кавалерия от делфини, която по-рано с безстрашни скокове гонела корабите, не препускала вече надлъж и нашир по вълните. Морските миди и охлюви се затворили в своите черупки. Камбалата от скръб се скрила на морското дъно. Накъсо да го кажем, всичко, което плува, от малко до голямо, се изпокрило в кораловите пещери, в горичките от водорасли или в тинята.

Сепията леела черните си сълзи; идело ѝ да се пръсне от мъка. Придворният съветник Ика, който произхождал от рода на сепиите — царедворец, надарен пребогато от природата, също се отчаял. Дотогава той ръководел придворните концерти, но — откак се разболяла царицата, сякаш изгубил всичката си обич към музиката и като зарязал инструментите си, тъжно се отдалечил в някаква самотна кула, отдето не го виждали да излиза. Ракът, който му бил слуга, единичък имал позволенията да го навестява, за да му носи храна и известия. Преди това, през време на музикалните упражнения, той държал пред господаря си голяма бяла свещ — да му осветява нотите. А сега седял по цели дни при слугите в двореца — да им разправя колко силно се тревожи господарят му поради болестта на царицата.

Само костенурката Кама запазила своето хладнокръвие. Тя изпълнявала всички поръчки, що идели от двореца.

Изпитани били всички средства да се помогне на болната, но безполезно. Ика знаел и лечебна наука: той знаел всичко. Според него, повелителката била заболяла от отравяне с някакво вредително вещество. Трябвало да се лекува като ѝ се изсмуче малко кръв с рогове или вентузи. Той сам се опитал да направи това със своите смукала, но и това не помогнало. Решено било, че болестта е вътрешна и трябва да се лекува само с вътрешни средства.

Тогава, като видял, че цялата ученост на придворните лекари е безсмислена, царят — Кай-Риу-О, властелинът на змейовете — решил да опита последното средство: да поиска съвет от мъдрата брадата змиорка Дой-О, прочута предсказвачка, която живеела далеко зад морето, в тинята на оризищата.

Той изпратил костенурката Кама, която служела за придворен куриер, понеже можела и да плува, и да ходи поземи^[1].

Кама изпълнила отлично възложената ѝ поръчка. Тя се върнала с отговор, че само пресен черен дроб от маймуна ще излекува царицата.

— Добре, казал царят. — Издайте веднага заповед — придворният куриер да тръгне на път и да не се връща, докле не доведе жива маймуна.

Всеки миг бил скъп. В царската заповед се казвало — костенурката да бърза колкото се може повече. Но Кама знаела, че ѝ предстои много път. Като имала предвид поговорката „Полека, та далеко“, тя тръгнала бавничко на път. Полека-полека, най-сетне стигнала в оная гора, всред една голяма планина, дето знаела, че се въдят много маймуни.

Кама легнала под едно дърво, престорила се, че спи, и почнала търпеливо да чака. Тя знаела, че маймуните са лекомислени и любопитни, но в същото време и много бързи и пъргави. Тъй като костенурката не умеела ни да скача, ни да се катери по дърветата, оставало ѝ само едно средство: да надвие с хитрина.

Така и постъпила тя. Изхитрила се, доколкото може да бъде хитра една костенурка.

Онова, що очаквала, станало. Надошли много маймуни и се покатерили по клоните на същото дърво, под което лежала костенурката. Почнали да ѝ се смеят и подиграват. Едни я закачали, че е неодялана, като селянка. Други ѝ казвали, че прилича на стар напукан ковчег. Само една стара и опитна маймуна им казвала да не закачат заспалата костенурка, че може да си изпатят, но никой не я слушал.

Най-после решили да се наловят на верига, по която ще се спусне някоя от тях и ще се пошегува с костенурката. Всички посочили Сару, най-мъничката и най-хитра маймунка.

Японските маймуни са без опашки. Те се хващат за стъблата и клоните с ръце. Тъй сторили и тия, за които е дума в приказката. Най-силната се хванала за една дебела увиснала гранка. Втора маймуна се уловила за нозете на първата, трета се хванала пък за нея — и тъй нататък, докле веригата стигнала близо до земята. По тая верига се спуснала хитрата Сару, като се държала с една ръка яко за нозете на последната маймуна, а с другата си ръка почнала да дърпа Кама за опашката.

Забавата траяла дълго и била много приятна за маймуните. Веригата се люшкала, като някое голямо махало, и маймунката дръпвала Кама за опашката всеки път, колчем се озове над нея. Но

костенурката се не помръдвала. Тя лежала все така неподвижно, както я заварили маймуните отначало. Спяла дълбок сън. Това придало смелост на маймунката и тя поискала да узнае какво ли ще стане, ако погъделичка костенурката по носа.

Тя успяла да стори това — и то неведнъж, а няколко пъти. Кама си лежала все като мъртва. Сару ставала все по-смела и по-смела. Заедно с това, разбира се, и закачките ѝ ставали все по-дръзки и по-дръзки.

Но изведнъж — лап! — костенурката стиснала с челюстите си ръката на маймунката. Сару не успяла да разбере как е попаднала в плен. В уплахата си тя изпуснала веригата, за която се държала с другата си ръка, и се търкулнала на земята.

Като видели това, маймуните надали отчаян писък. Те развалили веригата и се покатерили по дърветата. Там насядали и почнали да си кършат ръцете от скръб и да оплакват клетата Сару. Едни от тях си затворили очите, за да не видят как ще я изяде голямата костенурка; други си затикнали ушите, за да не чуят предсмъртните ѝ писъци; трети пък си затулили с ръце устата, сякаш искат да спрат дишането си, както правят японците в мигове на отчаяние.

Но съдбата на Сару не излязла толкова ужасна, Кама я почакала, додето дойде на себе си след падането, а после я метнала на гърба си, без да изпуска ръката ѝ от устата си, па тръгнала към морето. Когато стигнала до брега, отпочинала си, а сетне се гмурнала в дълбочината и скоро стигнала до двореца.

Маймуната била предадена на главния готвач със заповед да я храни и гои, та черният ѝ дроб да нарасте.

Това се харесало много на шеговитата и лакома Сару. Тя ядяла много и не чакала да я канят. Без да подозира що ѝ се готви, прекарвала весел живот. Катерела се по червените коралови дървета, правела си венци от пъстри водорасли, играела си със златистите морски звезди и с шарените миди и охлювчета, закачала разните морски животни. Всичко в това царство било за нея ново и занимателно. Скоро шегобийката, колкото и да била луда и неразумна, станала любимка на всички в двореца.

Сару се харесала и на рицаря Ко-Ко-Ко; той я съжелявал от сърце, като знаел що я чака. И ето че веднъж, както си играела весело и

безгрижно, той дошъл при нея. Заприказвали се. И Ко-Ко-Ко не се стърпял, та издал тайната, както бил правил неведнъж преди това.

— Като те гледам, клето дете — подхванал той, — че си толкова весело и щастливо, сърцето ми се къса от жал.

— Защо? — попитала Сару.

— Защото не подозираш каква съдба те чака.

— Тъй ли? Какво искаш да кажеш?

— Ти ще бъдеш убита.

— Убита ли, казваш? Защо? — викнала маймунката, цяла разтреперана от ужас. — Че какво съм направила, та да ме убият?

— Нищо не си направила, но твоят черен дроб е потребен за лекарство: царицата е болна, с него ще я лекуват.

Като чула тия думи Сару, сторило ѝ се, че черният ѝ дроб е вече разкъсан на части. Тя си затулила лицето с ръце и заплакала колкото ѝ глас държи.

Но и Сару, като всяка маймуна, не била привикнала да скърби дълго. Скоро тя се опомнила, млъкнала и почнала да мисли как да се отърве.

Мислила, мислила, додето измислила следната хитрост.

За да не възбуди подозрения, тя се преструвала, че е все тъй безгрижна, както си била по-рано, и продължавала да скача, да се премята и да се шегува с всекиго, когото срещне. През това време наченали силните дъждове, които ваят, с малки прекъсвания, по шест недели. Маймунката припнала към придворната градина, седнала в една леха, засадена с морски кремове, и почнала да плаче и да си кърши ръцете.

Тъкмо тогава минала през там костенурката. Като видяла плачещата Сару, тя се спряла и я попитала:

— Защо плачеш, миличка? Що ти е? Да не си нещо болна?

— Ах, колко съм нещастна! — отговорила маймуната, задавена от плач. — Когато ме хвана в гората, аз си бях оставила черния дроб да се суши на едно дърво. Бях го закачила там, за да ми не пречи, когато скачам. Но ето че сега почнаха дъждовете. Черният ми дроб ще се накваси и ще изгние. Аз ще умра, клетата. Па може и някое животно да го изяде. Ах, колко съм глупава! Що ми трябваше да си оставям черния дроб в гората?

И тя се разплакала още по-безутешно.

Като чула това, костенурката отишла веднага при царя и му доложила за станалото. Риу-О се ядосал на нейното нехайство.

— Че каква работа си ми свършила ти, като си ми довела маймуна без черен дроб? Нали за черния ѝ дроб те пратихме да я доведеш? Защо не я прегледа да видиш има ли черен дроб, или не? Скоро върви със Сару в гората и ми донеси черния ѝ дроб!

Кама трябвало да тръгне на второ пътуване. Тя взела Сару на гърба си и потеглила.

Като излезли от морето и стигнали до подножието на високата планина, хитрата маймунка рекла с най-невинен изглед:

— Защо ще се трепеш да идваш и ти чак в гората? Виж колко е стръмен пътят по планината. Не ще ли бъде най-добре — да си починеш тук, на брега, а аз да се затека до гората и след малко да се върна?

Кама се на драго сърце съгласила. Тя била много изморена от пътя: това и чакала. Сару припнала по каменливата пътека и се изгубила.

Мръкнало се. Маймуната се още не връщала. Минала нощта, съмнало се, изгряло слънцето. Сару още я нямало. Не дошла и на пладне. И вечерта. И на другия ден. Три дена и три нощи чакала костенурката, но все напразно.

Чак тогава Кама разбрала, че Сару я е излъгала. Тя отишла в гората, но не намерила никакви маймуни. Костенурката разбрала, че Сару е разказала всичко на другарките си и те са се изпокрили. Видяла, че не ще може да хване никаква маймуна. Постояла, повъртяла се, па се върнала в морското царство. Колкото и да я било срам, трябвало да се яви пред царя и да му разкаже всичко, като признае, че маймуната я е надхитрила.

— Надхитрила те е — рекъл ѝ царят, — понеже си била немарлива. Що ти трябваше да я пускаш да отиде сама в гората? Пуста леност! Много си била глупава и лековерна!

Кама заплакала от огорчение с едри сълзи и се отдалечила засрамена. А царят повикал първия министър и му казал:

— Не може да има съмнение, че някой от придворните, които знаят защо ни трябваше черният дроб, е издал тайната пред оная маймуна. Скоро да намериш виновника и да го накажеш.

Излязла строга заповед — всички поданици на подводното царство да се съберат пред двореца.

И те се събрали — и мало и голямо, и знатно и просто. Всички. Всички — с изключение на бърбия рицар Ко-Ко-Ко. Само той не дошъл. А не дошъл Ко-Ко-Ко не от страх, а защото го гризела съвестта. Той се бил скрил някъде много надълбоко. Там плачел и си късал косите от отчаяние.

Тъй царят узнал кой е виновният.

Той заповядал да хванат рицаря и да го отведат при него. Когато Ко-Ко-Ко, разтреперен от страх, се явил пред престола на Риу-О, паднал на колене и признал пред всички своето престъпление, царят му викнал ядосано:

— О, глупав дърдорко! Що направи ти? Понеже измами доверието на своя повелител, ти не си вече достоен да носиш оръжие. От днес нататък ти и твоето потомство ще бъдете лишени от щит, меч и шлем за вечни времена. Върви си.

Извели Ко-Ко-Ко, снели му рицарското въоръжение и го уволнили от службата при двореца. Оставили му само правото да наглежда змейската светлина. И този, който малко преди това бил бляскав и горд рицар, отплувал от двореца гол и обезоръжен.

Такъв си е той и сега: мек, треперещ, плъзгав и страхлив. Наричат го медуза.

А царицата? Тя оздравяла и без маймунски черен дроб. В морското царство зацарувало отново веселие. Тогава придворният съветник Ика дал такъв концерт, че за него се приказва с възхищение и днес в подводното царство.

---

[1] Пòземи (диал.) — по земята. — Бел.ел.кор. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.